

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 27 czerwca 2022 r.
(OR. en)

10719/22

ESE 1

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPRez)

Data otrzymania: 7 czerwca 2022 r.

Do: Sekretariat Generalny Rady

Nr dok. Kom.: COM(2022) 258 final

Dotyczy: SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY
Osiemnaste sprawozdanie w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 866/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. oraz skutków jego stosowania, obejmujące okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2021 r.

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2022) 258 final.

Zał.: COM(2022) 258 final

Bruksela, dnia 7.6.2022 r.
COM(2022) 258 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY

Osiemnaste sprawozdanie w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 866/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. oraz skutków jego stosowania, obejmujące okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2021 r.

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY

Osiemnaste sprawozdanie w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 866/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. oraz skutków jego stosowania, obejmujące okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2021 r.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 866/2004 w sprawie systemu na podstawie art. 2 Protokołu 10 do Aktu Przystąpienia¹ (dalej „rozporządzenie w sprawie zielonej linii”) weszło w życie 1 maja 2004 r. Rozporządzenie to określa, na jakich warunkach przepisy prawa UE stosują się do przepływu osób, towarów i usług przez linię oddzielającą obszary Republiki Cypryjskiej, na których faktyczną kontrolę sprawuje rząd, od tych, na których nie sprawuje on takiej kontroli. Aby zapewnić skuteczność tych przepisów, ich stosowanie rozszerzono również na obszar graniczny między tymi dwoma obszarami oraz na teren wschodniej strefy suwerennej Zjednoczonego Królestwa („wschodnia strefa suwerenna”)².

Sprawozdanie to obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r.

W okresie sprawozdawczym Cypr w dalszym ciągu odczuwał skutki pandemii COVID-19.

W 2021 r. Komisja prowadziła konstruktywny dialog dotyczący wdrażania rozporządzenia z odpowiednimi władzami Republiki Cypryjskiej, administracją strefy suwerennej, a także Izbą Handlową Turków Cypryjskich.

1. RUCH OSOBOWY

1.1. Przekraczanie linii na uznanych przejściach granicznych

Przedmiotowe rozporządzenie zapewnia ramy prawne dla przekraczania zielonej linii (dalej „linia”) przez Cypryjczyków, innych obywateli UE oraz obywateli państw trzecich na uznanych przejściach granicznych. W 2021 r. – w porównaniu z rokiem poprzednim – wzrosła liczba osób przekraczających linię zarówno wśród Greków cypryjskich, jak i Turków cypryjskich.

Według danych policji Republiki Cypryjskiej (zwanej dalej CYPOL) w okresie sprawozdawczym zarejestrowano 695 702 przypadki przekroczenia granicy (poprzednio 397 717) przez Greków cypryjskich oraz 233 950 przypadków przekroczenia granicy (poprzednio 176 769) przez pojazdy należące do Greków cypryjskich z obszarów podlegających kontroli rządu na obszary niepodlegające faktycznej kontroli Republiki Cypryjskiej. W tym samym okresie odnotowano 513 291 przypadków (poprzednio 382 370) przekroczenia granicy przez Turków cypryjskich oraz 423 846 przypadków (poprzednio 225 735) przekroczenia granicy

¹ Dz.U. L 161 z 30.4.2004, s. 128. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem Rady (UE) nr 685/2013 z dnia 15 lipca 2013 r., Dz.U. L 196 z 19.7.2013, s. 1.

² Zob. motyw trzeci rozporządzenia w sprawie zielonej linii.

przez pojazdy należące do Turków cypryjskich z obszarów niepodlegających faktycznej kontroli Republiki Cypryjskiej na obszary kontrolowane przez rząd³.

Spadła również liczba obywateli Unii (spoza Cypru) oraz obywateli państw trzecich przekraczających linię. W okresie sprawozdawczym linię przekroczyło 371 910 (poprzednio 106 624) obywateli Unii (innych niż Cypryjczycy) oraz obywateli państw trzecich w obu kierunkach.

Wyżej wspomniane dane zebrane przez CYPOL nie obejmują osób i pojazdów przekraczających linię z terenów północnej części Cypru na przejściach granicznych w Pergamos i Strovilii, które podlegają władzom wschodniej strefy suwerennej Zjednoczonego Królestwa. W odniesieniu do tych przejść administracja wschodniej strefy suwerennej poinformowała, że 200 625 Greków cypryjskich (poprzednio 90 955) oraz 119 527 pojazdów należących do Greków cypryjskich (poprzednio 53 604) przekroczyło linię, przemieszczając się na tereny północnej części Cypru. Jednocześnie w drugą stronę linię przekroczyło 300 643 Turków cypryjskich (poprzednio 236 346) oraz 197 106 pojazdów należących do Turków cypryjskich (poprzednio 155 955). Ponadto 228 950 obywateli Unii (spoza Cypru) oraz obywateli państw trzecich przekroczyło linię w obu kierunkach.

W 2021 r. liczba pracowników CYPOL pracujących na przejściach granicznych wynosiła 89 osób (w porównaniu z 76 osobami w 2020 r.).

Dane zgromadzone w 2021 r. przez wspólnotę Turków cypryjskich wskazują na wzrost liczby przekroczeń przez Greków cypryjskich do 1 013 778 (poprzednio 495 448) oraz przez pojazdy Greków cypryjskich do 581 836 (poprzednio 278 338) z obszarów kontrolowanych przez rząd do północnej części Cypru. Ponadto dane te wskazują na wzrost liczby przekroczeń linii przez Turków cypryjskich do 893 014 (poprzednio 685 671) oraz przez pojazdy Turków cypryjskich do 479 474 (poprzednio 361 363) w przeciwnym kierunku. Z przedstawionych statystyk wynika, że z obszarów kontrolowanych przez rząd na tereny północnej części Cypru linię przekroczyło 532 243 obywateli Unii (spoza Cypru) oraz obywateli państw trzecich (poprzednio 335 934).

Uważano, że wzrost liczby przekroczeń linii odzwierciedla zarówno stopniowy powrót do bardziej normalnego życia codziennego po pierwszym roku pandemii, jak i ponowne otwarcie wszystkich przejść granicznych w ciągu roku. Ponadto donoszono, że korzystny kurs EUR w stosunku do liry tureckiej zachęcał Greków cypryjskich do przekraczania granic obszarów niepodlegających faktycznej kontroli rządu Republiki Cypryjskiej w celu zrobienia osobistych zakupów. Z drugiej strony donoszono również, że obowiązujący na przejściach granicznych wymóg przedkładania dokumentów dotyczących statusu COVID-19 zniechęcił wiele osób do przekraczania zielonej linii.

³ Władze Republiki Cypryjskiej nie prowadzą ewidencji liczby Greków cypryjskich powracających na obszary znajdujące się pod kontrolą rządu ani liczby Turków cypryjskich powracających na tereny północnej części Cypru.

Na początku okresu sprawozdawczego działalność niektórych przejść granicznych była nadal czasowo zawieszona. Przejście graniczne Ledra Street zostało tymczasowo zawieszona na mocy decyzji Rady Ministrów Republiki Cypryjskiej z 29 lutego 2020 r. Przejścia graniczne Lefka-Apliki, Deryneia oraz Kato Pyrgos-Karavostasi zostały tymczasowo zawieszona przez Turków cypryjskich. W następstwie oświadczenia dwóch przywódców cypryjskich, wydanego za pośrednictwem Organizacji Narodów Zjednoczonych 2 czerwca 2021 r., wszystkie pozostałe przejścia graniczne zostały ponownie otwarte z dniem 4 czerwca 2021 r.

W związku z utrzymującą się pandemią COVID-19 osoby przekraczające zieloną linię w okresie sprawozdawczym musiały przedstawić do kontroli określone dokumenty dotyczące ich stanu zdrowia, takie jak zaświadczenia o szczepieniu lub wyniki testów na COVID-19. Wymogi te zmieniały się w ciągu roku w zależności od rozwoju pandemii. Wspólny komitet techniczny ds. zdrowia wydał szereg oświadczeń mających na celu zsynchronizowanie tych wymogów, które Republika Cypryjska i turecka wspólnota cypryjska wzięły pod uwagę przy podejmowaniu środków na przejściach granicznych w celu uniknięcia działań jednostronnych.

Na wielu przejściach granicznych odnotowano długie kolejki. Wynikały one z konieczności przeprowadzania kontroli dokumentów COVID-19 oprócz dokumentów tożsamości.

Władze Republiki Cypryjskiej nie zezwalają jednak autobusom należącym do Turków cypryjskich i przewożącym obywateli UE na przejechanie na obszary kontrolowane przez rząd, ponieważ nie posiadają dokumentów w pełni zgodnych z dorobkiem prawnym UE, wydanych przez Republikę Cypryjską.

Siły Pokojowe Organizacji Narodów Zjednoczonych na Cyprze w dalszym ciągu ułatwiają obu społecznościom praktykowanie obrządków religijnych.

1.2. Migracja nieuregulowana przez zieloną linię i azyl

Dane CYPOL za 2021 r. wskazują na wzrost liczby migrantów, którzy w sposób nieuregulowany przekroczyli linię z obszarów, na których rząd Republiki Cypryjskiej nie sprawuje faktycznej kontroli, na obszary kontrolowane przez rząd. W 2021 r. w ten sposób linię przekroczyło 9 812 migrantów o nieuregulowanym statusie; równoważne dane za lata 2020, 2019 i 2018 wynoszą 4 857, 7 409 i 4 451. Najwięcej migrantów o nieuregulowanym statusie pochodziło z Syrii (2 274), Nigerii (1 445), Demokratycznej Republiki Konga (1 202), Pakistanu (838) i Kamerunu (765). Migracja nieregulowana nadal stanowi poważny problem dla władz Republiki Cypryjskiej.

Spśród 9 812 migrantów o nieuregulowanym statusie 87 % (poprzednio 81,5 %) złożyło wnioski o objęcie ochroną międzynarodową w Republice Cypryjskiej. Najwięcej wnioskodawców pochodziło z Syrii (1 902).

CYPOL zdołał zidentyfikować osoby, opierając się na tych samych kryteriach, co w poprzednich latach, wykorzystując głównie informacje zawarte w ich dokumentach podróży i oświadczeniach samych migrantów. Zgodnie ze wspomnianą analizą niemal

wszyscy migranci zatrzymani na obszarach kontrolowanych przez rząd po przekroczeniu linii w sposób nieuregulowany przybyli wcześniej do północnej części Cypru z Turcji.

Komisja została ponownie zapewniona przez turecką wspólnotę cypryjską, że w północnej części Cypru podejmowane są starania, aby zapobiegać migracji nieuregulowanej. W 2021 r. 3 508 osobom⁴ uniemożliwiono przedostanie się na tereny niepodlegające kontroli rządu cypryjskiego, a 1 325 osób⁵ zatrzymanych w północnej części Cypru zostało deportowanych.

Przedstawiciele obu społeczności spotkali się w ramach wspólnego komitetu technicznego ds. przestępstw i spraw karnych działającego pod egidą ONZ. Jako rozszerzenie działalności wspomnianego komitetu obie społeczności nadal stosowały tzw. obszar wspólnej komunikacji („Joint Communications Room”), który stanowi forum wymiany informacji w sprawach karnych.

W ocenie CYPOL współpraca z innymi właściwymi jednostkami rządowymi Republiki Cypryjskiej oraz administracją wschodniej strefy suwerennej przebiega bardzo dobrze.

Wschodnia strefa suwerenna

W okresie sprawozdawczym władze wschodniej strefy suwerennej nadal stosowały się do wymogów sanitarnych na przejściach granicznych wprowadzonych przez Republikę Cypryjską.

Nasiła się migracja nieuregulowana przez teren wschodniej strefy suwerennej z obszarów Cypru niepodlegających kontroli rządu. W 2021 r. zatrzymano 165 migrantów, którzy przekroczyli linię w sposób nieuregulowany⁶. 2 488 osobom nie zezwolono na przekroczenie linii, wśród których najliczniejszą grupę stanowili obywatele Rosji (559). Zgodnie z odpowiednimi postanowieniami Protokołu dotyczącego stref suwerennych Zjednoczonego Królestwa na Cyprze do Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej władze wschodniej strefy suwerennej odmówiły zezwolenia na przekroczenie zielonej linii cudzoziemcom, którzy przybyli przez północną część Cypru⁷. Osoby te zostały skierowane na przejścia graniczne poza obszarem wschodniej strefy suwerennej celem poddania ich kontroli wynikających z wymogów dotyczących wjazdu na teren Republiki Cypryjskiej.

⁴ Obywatele według państw: Turcja: 635; Nigeria: 488; Somalia: 413; Kongo: 226; Pakistan: 171; inne: 1 575.

⁵ Obywatele według państw: Syria: 610; Turcja: 225; Nigeria: 130; Pakistan: 70; Bangladesz: 43; inne: 245.

⁶ Z 165 migrantów o nieuregulowanym statusie zatrzymanych we wschodniej strefie suwerennej 154 złożyło wniosek o azyl i zostało przekazanych władzom Republiki Cypryjskiej. Liczbę tę uwzględniono w łącznej liczbie osób, które nielegalnie przekroczyły linię i które wymieniono według obywatelstwa w załączniku w tabeli VII.

⁷ Obywatele państw trzecich (niebędący obywatelami Zjednoczonego Królestwa) mogą przekraczać granicę tylko wtedy, gdy są zaangażowani w działalność związaną z obronnością lub są członkami rodziny osoby, która jest zaangażowana w taką działalność.

Funkcjonariusze strefy suwerennej podtrzymali opinię, że ich współpraca z Republiką Cypryjską przebiega doskonale.

Aby zapobiegać migracji nieuregulowanej w oddaleniu od przejść granicznych, policja strefy suwerennej prowadziła patrole w oparciu o ocenę ryzyka i dane wywiadowcze. Oprócz nich tereny patrolowane były przez Wydział Celny strefy suwerennej oraz personel wojskowy. W okresie sprawozdawczym do nadzoru nad zieloną linią wykorzystano bezzałogowe statki powietrzne oraz zakupiono i rozmieszczono dwa pojazdy z kamerami termowizyjnymi oraz dwa pojazdy z reflektorami.

Cztery „niedozwolone przejścia graniczne” znajdujące się w wiosce Pergamos lub w jej pobliżu, z których korzystają lokalni mieszkańcy i rolnicy, są szczególnie trudne do kontrolowania. Jak wspomniano w poprzednich sprawozdaniach, te „niedozwolone przejścia graniczne” wciąż budzą zaniepokojenie, a zatem należy znaleźć właściwe rozwiązanie tej kwestii zgodnie z art. 7 Protokołu dotyczącego stref suwerennych Zjednoczonego Królestwa na Cyprze. W okresie sprawozdawczym władze wschodniej strefy suwerennej przeprowadziły spontaniczne kontrole osób korzystających z dróg prowadzących do tych przejść granicznych.

2. RUCH TOWAROWY

2.1. Wartość wymiany handlowej

Na podstawie art. 4 rozporządzenia w sprawie zielonej linii towary mogą być wprowadzane na obszary kontrolowane przez rząd z obszarów niekontrolowanych przez rząd, pod warunkiem że towary te spełniają kryteria określone w art. 4⁸ i towarzyszą im dokumenty wystawione przez Izbę Handlową Turków Cypryjskich. Zgodnie z art. 8 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1480/2004⁹ Izba Handlowa Turków Cypryjskich oraz władze Republiki Cypryjskiej co miesiąc przekazywały Komisji dane dotyczące rodzaju, ilości oraz wartości towarów, dla których wystawiono dokumenty towarzyszące.

Według danych statystycznych przedstawionych przez Izbę Handlową Turków Cypryjskich łączna wartość towarów, dla których wystawiono dokumenty towarzyszące, wyniosła 6 836 060 EUR (poprzednio 4 974 335 EUR). W porównaniu z rokiem 2020 oznacza to wzrost ogólnej wartości towarów, dla których wystawiono dokumenty towarzyszące, o 37 %.

Według danych statystycznych przedstawionych przez Republikę Cypryjską łączna wartość wymiany handlowej obejmującej towary, które faktycznie przewieziono przez linię i dla których wystawiono dokumenty towarzyszące, wzrosła o 31 %, do kwoty 6 151 022 EUR (poprzednio 4 693 898 EUR).

Chociaż przepływ handlowy z obszarów kontrolowanych przez rząd do północnej części Cypru nie jest objęty zakresem stosowania rozporządzenia w sprawie zielonej linii, według

⁸ Art. 4 ust. 1 stanowi, że towary muszą być w całości uzyskane na obszarach, na których rząd Republiki Cypryjskiej nie sprawuje efektywnej kontroli, lub zostały poddane ostatniej, istotnej, ekonomicznie uzasadnionej obróbce lub przetworzeniu w wyposażonym w tym celu zakładzie na obszarach, na których rząd Republiki Cypryjskiej nie sprawuje efektywnej kontroli.

⁹ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1480/2004 z dnia 10 sierpnia 2004 r., Dz.U. L 272 z 20.8.2004, s. 3.

danych Cypryjskiej Izby Handlowo-Przemysłowej jego wartość zmalała – o ok. 39 % – z 694 281 EUR w 2020 r. do 420 253 EUR w 2021 r. Przepływ handlowy z obszarów kontrolowanych przez rząd do północnej części Cypru stanowi 6,8 % wymiany handlowej prowadzonej w przeciwnym kierunku (w 2020 r. odsetek ten wynosił 14,8 %).

Turecka wspólnota cypryjska nadal stosowała system handlu, który stanowi lustrzane odbicie ograniczeń przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie zielonej linii. Jako główny powód takiej sytuacji przedstawiciele tureckiej wspólnoty cypryjskiej podają ochronę lokalnych przedsiębiorstw. Ponadto towary mogą przepływać w celach handlowych z obszarów kontrolowanych przez rząd do północnej części Cypru jedynie po wydaniu „zezwolenia przywozowego”. System ten nie zawsze jest jednak konsekwentnie stosowany.

2.2. Rodzaj towarów

W 2021 r. charakter towarów będących przedmiotem obrotu zasadniczo pozostawał bez zmian. Najczęstszym przedmiotem wymiany handlowej były materiały budowlane, a następnie tworzywa sztuczne, meble i świeże ryby¹⁰.

Wprowadzono nowe produkty, takie jak płyty styropianowe, profile stalowe i aluminiowe oraz kraty i drzwi stalowe.

2.3. Nieprawidłowości

Republika Cypryjska zwróciła uwagę Komisji na dwa szczególne przypadki nieprawidłowości, które miały miejsce w okresie sprawozdawczym.

Pierwszy z nich dotyczył przesyłki marchwi, której próbki zostały zbadane przez Państwowe Laboratorium Generalne Republiki Cypryjskiej. W wyniku badań stwierdzono obecność pozostałości pestycydów linuron i triadimenol w ilościach przekraczających dopuszczalny limit. Komisja poinformowała Izbę Handlową Turków Cypryjskich, która zwróciła się do producenta o wprowadzenie wszelkich niezbędnych środków w celu zapewnienia pełnej zgodności z odpowiednimi przepisami i normami bezpieczeństwa sanitarnego.

Drugi przypadek dotyczył przesyłki oliwek, których próbki również zostały zbadane przez Państwowe Laboratorium Generalne Republiki Cypryjskiej. W wyniku badań stwierdzono obecność pozostałości pestycydów – cypermetryny – powyżej dopuszczalnego limitu. Komisja poinformowała Izbę Handlową Turków Cypryjskich.

2.4. Przeszkody i utrudnienia w przepływie towarów

Bariery w handlu ponad linią nadal istnieją, co – zdaniem Komisji i podmiotów gospodarczych należących do Turków cypryjskich – jest przyczyną obecnego niskiego poziomu wymiany handlowej.

Jak wspomniano w poprzednich sprawozdaniach¹¹, nadal nie rozwiązano kwestii pojazdów użytkowych Turków cypryjskich przejeżdżających na obszary kontrolowane przez rząd i jak

¹⁰ Załącznik, tabela IV.

dotąd żadne pojazdy użytkowe powyżej 7,5 tony należące do Turków cypryjskich nie mogą przekraczać linii, chyba że posiadają oni dokumenty w pełni zgodne z dorobkiem prawnym UE, wydane przez Republikę Cypryjską. Władze Republiki Cypryjskiej poinformowały Komisję, że wprowadziły przepisy ułatwiające procedurę uzyskiwania świadectw zdatości do ruchu drogowego i zawodowych praw jazdy przez Turków cypryjskich. Rozwiązanie tego problemu znacznie przyczyniłoby się do podniesienia poziomu wymiany handlowej, gdyż ułatwiłoby przewóz towarów. Wzmocniłoby też kontakty między cypryjskimi podmiotami gospodarczymi, a tym samym znacząco przyczyniło do wzrostu wzajemnego zaufania między obiema wspólnotami. Komisja będzie nadal podejmować rozmowy z władzami Republiki Cypryjskiej i turecką wspólnotą cypryjską w celu znalezienia rozwiązania tego problemu.

Jak przedstawiano w sprawozdaniach z poprzednich lat, władze Republiki Cypryjskiej nie pozwalają na przewożenie przetworzonych produktów spożywczych oraz materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością ze względu na obawy służb sanitarnych dotyczące procesów produkcyjnych stosowanych w północnej części Cypru. Komisja potwierdziła Republice Cypryjskiej, że obowiązujące ramy prawne dopuszczają, by produkty te przewożone były przez zieloną linię. Władze Republiki Cypryjskiej mogą pobierać na przejściach granicznych próbki produktów do dalszej analizy w ramach stosowania rozporządzenia w sprawie zielonej linii, nie mogą jednak blokować całego przewozu przetworzonych produktów spożywczych. Komisja ubolewa, że w okresie sprawozdawczym nie poczyniono żadnych postępów w kierunku rozwiązania tej kwestii. Komisja nadal ma wątpliwości w kwestii dotyczącej przetworzonych produktów spożywczych i poczyni dalsze kroki w tej sprawie w rozmowach z władzami Republiki Cypryjskiej.

Podobnie jak w poprzednich latach Turcy cypryjscy zajmujący się handlem nadal zgłaszali trudności z zaopatrywaniem sklepów w swoje produkty i reklamowaniem tych produktów oraz usług na obszarach kontrolowanych przez rząd, co utrudnia wymianę handlową. Przedsiębiorcy nadal informują o braku popytu ze strony Greków cypryjskich na produkty Turków cypryjskich. Stwierdzono ponadto, że przedsiębiorcy z obu społeczności, którzy chcą rozpocząć współpracę ze wspólnotą po drugiej stronie linii, napotykają kilka problemów administracyjnych; np. Turcy cypryjscy, którzy prowadzą handel przez zieloną linię, napotykają trudności w zakładaniu kont w bankach na obszarach znajdujących się pod kontrolą rządu.

2.5. Przemysł towarów

Przemysł towarów nadal ma miejsce, co świadczy o trudności, jaką sprawia kontrola nielegalnego przekraczania linii.

W 2021 r. Republika Cypryjska dokonała zajęcia towarów w 1 518 przypadkach (poprzednio 494), co stanowi wzrost o 207 %. Odnotowano wzrost w przemyśle produktów rolnych oraz produktów pochodzenia zwierzęcego i produktów mleczarskich. Nastąpił znaczny wzrost

¹¹ Zob. np. dziewiąte, dziesiąte, jedenaste, dwunaste, trzynaste, czternaste, piętnaste, szesnaste i siedemnaste roczne sprawozdanie w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 866/2004 oraz skutków jego stosowania.

ilości skonfiskowanych przez Republikę Cypryjską na zielonej linii papierosów i tytoniu przeznaczonego do samodzielnego skręcania papierosów: 246 460 papierosów i 165 160 g tytoniu do samodzielnego skręcania papierosów (poprzednio 78 620 papierosów i 103 135 g). Ponadto skonfiskowano również 55 470 wkładów do papierosów elektronicznych i 79 025 g tytoniu do fajek wodnych. Inne skonfiskowane produkty to alkohol, samochody, paliwo, towary naruszające prawa własności intelektualnej, leki i pestycydy. W sądzie rejonowym wszczęto cztery postępowania dotyczące przemytu. W przypadkach przemytu niewielkich ilości papierosów zazwyczaj nakładane były kary administracyjne, a papierosy podlegały konfiskacie.

W 2021 r. znacząco wzrosła również liczba przypadków zajęcia przemycanych towarów na obszarze wschodniej strefy suwerennej; było ich 516 w porównaniu ze 138 w 2020 r.

Jeżeli chodzi o tradycyjne dostawy dla społeczności Turków cypryjskich z wioski Pyła, usytuowanej w strefie buforowej (art. 4 ust. 10 rozporządzenia w sprawie zielonej linii), administracja wschodniej strefy suwerennej kontrolowała i rejestrowała ilość przekazywanych materiałów budowlanych, ryb, papierosów itp.

2.6. Ułatwianie handlu

Komisja nadal dążyła do znalezienia sposobów na wzmożenie wymiany handlowej przez linię.

W okresie sprawozdawczym Komisja podjęła rozmowy z władzami Republiki Cypryjskiej. Komisja przeprowadziła również rozmowy z Izbą Handlową Turków Cypryjskich na temat sera halloumi/hellim.

W dniu 12 kwietnia 2021 r. Komisja przyjęła dwa środki mające na celu wprowadzenie w życie wspólnego porozumienia w sprawie tymczasowego rozwiązania dotyczącego sera halloumi/hellim, które ma zostać wdrożone w oczekiwaniu na ponowne zjednoczenie Cypru, osiągniętego pod kierownictwem przewodniczącego Jeana-Claude'a Junckera podczas jego wizyty na Cyprze 16 lipca 2015 r. Przepisami tymi są: rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/591 rejestrujące w rejestrze chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych nazwę („Χαλλούμι” (Halloumi)/„Hellim” (ChNP)); oraz decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2021/586 zmieniająca decyzję 2007/330/WE znoszącą zakaz przemieszczania niektórych produktów zwierzęcych na wyspie Cypr zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 866/2004 i ustanawiającą warunki przemieszczania tych produktów w odniesieniu do „Χαλλούμι” (Halloumi)/„Hellim” (ChNP).

Niektórzy Turcy cypryjscy zajmujący się wysyłką świeżych ryb nadal zgłaszali problemy dotyczące przeprowadzania inspekcji weterynaryjnych świeżych ryb na przejściu granicznym w Agios Dhometios w ustalonym terminie.

Komisja zachęca podmioty gospodarcze do korzystania z możliwości rynkowych i z zadowoleniem przyjmuje starania podejmowane przez Cypryjską Izbę Handlowo-Przemysłową i Izbę Handlową Turków Cypryjskich.

W 2021 r. Komisja nadal mobilizowała ekspertów z państw członkowskich UE za pośrednictwem instrumentu TAIEX, aby zapewnić wsparcie dla handlu przez zieloną linię, zgodnie z mandatem określonym w rozporządzeniu w sprawie zielonej linii. Eksperti TAIEX prowadzili systematyczne inspekcje fitosanitarne ziemniaków i produktów cytrusowych, pobierali próbki miodu do analizy i przedstawili zaktualizowany wykaz statków, których połów może być przedmiotem wymiany handlowej przez zieloną linię.

2.7. Towary unijne wwożone ponownie na obszary znajdujące się pod faktyczną kontrolą rządu Republiki Cypryjskiej po przewiezieniu ich przez obszary nieobjęte taką kontrolą.

Władze Republiki Cypryjskiej poinformowały, że 1 741 towarów zostało wycofanych na obszary kontrolowane przez rząd po przewiezieniu ich przez obszary niepodlegające kontroli rządu.

3. WNIOSKI

W 2021 r. ponownie otwarto wszystkie przejścia graniczne przez zieloną linię, choć osoby przekraczające linię musiały przedstawić różne dokumenty związane z COVID-19, takie jak zaświadczenia o szczepieniu lub wyniki testów. Odnotowano znaczny wzrost liczby osób przekraczających linię, choć nie osiągnął on poziomu sprzed wybuchu pandemii.

W 2021 r. liczba osób nielegalnie przekraczających zieloną linię wzrosła do nowego rekordowego poziomu. Migracja nieuregulowana nadal stanowi poważny problem dla władz Republiki Cypryjskiej.

W 2021 r. wartość wymiany handlowej przez zieloną linię wzrosła o 31 %, z 4 693 898 EUR do 6 151 022 EUR. Wartość towarów, dla których wystawiono dokumenty towarzyszące, wzrosła o 37 %, z 4 974 335 EUR do 6 836 060 EUR. Najczęstszym przedmiotem wymiany handlowej były materiały budowlane, a następnie tworzywa sztuczne, meble i świeże ryby.

Cypryjska Izba Handlowo-Przemysłowa oraz Izba Handlowa Turków Cypryjskich kontynuowały współpracę w celu zapewnienia korzyści gospodarczych obu społecznościom.

Nadal istniały pewne przeszkody w wymianie handlowej. Republika Cypryjska nadal nie zezwalała, by pojazdy użytkowe powyżej 7,5 tony należące do Turków cypryjskich przekraczały linię. Republika Cypryjska nadal nie pozwala również na przewożenie przetworzonych produktów spożywczych oraz materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością ze względu na obawy służb sanitarnych dotyczące procesów produkcyjnych stosowanych w północnej części Cypru. Komisja potwierdziła Republice Cypryjskiej, że obowiązujące ramy prawne dopuszczają, by produkty te przewożone były przez zieloną linię. Komisja ubolewa, że w okresie sprawozdawczym nie poczyniono żadnych postępów w kierunku rozwiązania tych kwestii. Komisja nadal ma wątpliwości w kwestii właściwego wdrażania rozporządzenia w sprawie zielonej linii w dziedzinie przetworzonych produktów spożywczych i będzie nadal współpracować z władzami Republiki Cypryjskiej w celu rozwiązania tych problemów.

Podsumowując, mimo że rozporządzenie w sprawie zielonej linii w dalszym ciągu zapewnia funkcjonalną podstawę umożliwiającą przemieszczanie się osób i przepływ towarów na obszary Republiki Cypryjskiej znajdujące się pod kontrolą rządu oraz w przeciwnym kierunku, Komisja jest jednak nadal zaniepokojona faktem, że wymiana handlowa jest, ogólnie rzecz biorąc, na niskim poziomie. Komisja jest zdania, że wyeliminowanie barier w handlu wymienionych w niniejszym sprawozdaniu przyczyniłoby się do zwiększenia handlu przez zieloną linię. Komisja ma nadzieję, że działania obu izb na rzecz zintensyfikowania kontaktów między tymi dwoma środowiskami biznesowymi doprowadzą do zacieśnienia powiązań gospodarczych.

W tym kontekście Komisja nadal liczy na dobrą współpracę z Republiką Cypryjską i strefą suwerenną w celu skutecznego wprowadzenia w życie rozporządzenia Rady (WE) nr 866/2004. Komisja będzie w dalszym ciągu nadzorowała wykonanie przepisów przedmiotowego rozporządzenia.